

Identitatea regională și colonizarea. Reconstruirea memoriei colective în romanele despre colonizarea Banatului

Studiul se ocupă de un gen literar care caută să legitimeze identitatea colectivă a unor minorități: romanul despre colonizările efectuate în Europa, dar și pe alte continente. Se urmăresc elementele structurale definitorii pentru acest gen, o subspecie a romanului de aventură. Se semnalează factorii caracteristici ai acestui gen literar: tematica, sistemul de motive etc. Tradițiile se stabilesc, în primul rând, pentru anumite teritorii bine delimitate, în cazul nostru: Banatul, colonizat de către Habsburgi în secolul al XVIII-lea.

Romanele luate în discuție au fost publicate între 1849 și 1954. Cei șase autori aleși au scris la o distanță de cel puțin un secol după evenimente, și și-au propus interpretarea istoriei. La început, colonizarea a fost privită ca o aventură, o incursiune în regiuni necunoscute cu situații neprevăzute, confruntări cu oameni și culturi străine occidentalilor, exemple în acest sens fiind romanele lui Bernhard Jäckle și Karl Wilhelm von Martini. Cunoscutul romancier Adam Müller-Guttenbrunn, născut în Banat, a transformat romanul colonizării într-o epopee despre comunitatea șvabilor din această regiune. Folosindu-se de documente de epocă, Müller-Guttenbrunn a căutat să dovedească rolul civilizator al șvabilor bănățeni.

El susține chiar, contrar realității, importanța acestei etnii pentru politica imperială habsburgică.

Romanele lui Müller-Guttenbrunn au atins un tiraj impresionant (aproape 500.000 de exemplare) și au impus imaginea comunității șvăbești din Banat, ca factor primordial al progresului în această regiune.

Karl von Möller a susținut o ideologie rasistă și imperialistă. Pentru Möller doar națiunea germană ar avea o chemare europeană, națiunile din sud-estul Europei sau chiar restul celor occidentale fiind exponenții unei politici greșite. De pe această poziție Möller își explică apoteaza habsburgilor. Alt autor, Alfons von Czibulka, un susținător al imperiului habsburgic, a evitat rasismul lui Möller, și a prezentat aspectele cotidiene și umoristice ale colonizărilor.

Analizând romanele pe tema colonizării Banatului la șase autori, studiul de față insistă asupra diverselor opțiuni de redare a unor evenimente istorice, reflectate în mentalitatea colectivă. Discutarea paralelă a mai multor autori relevă o evidentă diversitate de tratare a unei teme comune.